

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.3.2023.
COM(2023) 155 final

2023/0083 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o zajedničkim pravilima za promicanje popravka robe i izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394
te direktiva (EU) 2019/771 i (EU) 2020/1828**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2023) 137 final} - {SWD(2023) 59 final} - {SWD(2023) 60 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

- **Razlozi i ciljevi prijedloga**

Ovo obrazloženje priloženo je Prijedlogu direktive o promicanju popravka robe koju kupuju potrošači i izmjeni Direktive (EU) 2019/771, Direktive (EU) 2020/1828 i Uredbe (EU) 2017/2394. Prijedlogom se ostvaruje Komisijin prioritet zelene tranzicije, posebno europski zeleni plan¹ i njegov cilj održive potrošnje.

Kada proizvodi široke potrošnje postanu neispravni, potrošači ih često ne pokušavaju popraviti, već ih prerano odbacuju, iako bi ih se moglo popraviti i dulje upotrebljavati. To se događa u skladu sa zakonskim jamstvom iz Direktive o kupoprodaji robe², kada potrošači umjesto popravka odaberu zamjenu, te izvan zakonskog jamstva, kada potrošači odustaju od popravka zbog neoptimalnih izbora i uvjeta popravka. U tom je kontekstu ograničena i upotreba obnovljene robe, zbog čega mogućnost da robu ponovno upotrebljavaju drugi korisnici ostaje neiskorištena.

Preuranjeno odlaganje robe koju potrošači kupuju, a koja se mogla popraviti, dovodi do povećanja otpada, emisija stakleničkih plinova i veće potražnje za dragocjenim resursima u proizvodnji nove robe. Problem preuranjenog odlaganja popravljive robe koju kupuju potrošači u cijelom EU-u odnosi se na širok raspon te robe. Više od dvije trećine ispitanika u javnom savjetovanju (65 – 74 %) podržalo je rješenja na razini EU-a.

Zahtjevi Konferencije o budućnosti Europe³ uključuju poziv na pravo na popravak, posebno u prijedlogu br. 5 o održivoj potrošnji, ambalaži i proizvodnji i prijedlogu br. 11 o održivom rastu i inovacijama. Ovaj prijedlog o promicanju popravka robe dio je odgovora Komisije na taj poziv.⁴

Kako bi se promicala održiva potrošnja, cilj je ove Direktive povećati učestalost popravljivanja i ponovnu upotrebu popravljive neispravne robe koju kupuju potrošači, u okviru zakonskog jamstva i izvan njega.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Komisija nastoji na sveobuhvatan način ostvariti cilj zelenog plana u pogledu održive potrošnje raznim inicijativama koje se bave različitim aspektima preuranjenog odlaganja i na strani ponude i na strani potražnje.

Kad je riječ o ponudi, Prijedlogom uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode⁵ utvrđuje se okvir za mogućnost popravka proizvoda u fazi proizvodnje, posebno u pogledu zahtjeva za dizajn proizvoda i dostupnosti rezervnih dijelova.

Kad je riječ o potražnji, Prijedlog direktive o osnaživanju potrošača za zelenu tranziciju⁶ pruža potpunije informacije o trajnosti i mogućnosti popravka robe na prodajnom mjestu. Time se potrošačima omogućuje donošenje održivih odluka o kupnji.

¹ COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

² SL L 136, 22.5.2019., str. 28.

³ [Konferencija o budućnosti Europe, Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022.](#)

⁴ COM(2022) 404 final.

⁵ COM(2022) 142 final, 30.3.2022.

U skladu s Prijedlogom uredbe o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) korisnici povezanih proizvoda imaju pristup podacima koje generiraju tijekom njihove upotrebe i imaju pravo dati takve podatke trećoj strani po vlastitom izboru. Takav pristup podacima bit će relevantan za neovisne servisere.

Ako proizvod postane neispravan u fazi nakon prodaje, Direktivom o kupoprodaji robe predviđaju se pravna sredstva koja potrošači mogu koristiti protiv prodavatelja za nedostatke koji su postojali u trenutku isporuke robe te su postali očiti u roku odgovornosti od najmanje dvije godine. U skladu s Direktivom o kupoprodaji robe potrošači biraju između besplatnog popravka i zamjene. Ne mogu zatražiti odabrano pravno sredstvo ako je ono nemoguće ili nerazmjerno skupo u usporedbi s drugim pravnim sredstvom.

Kombiniranim učinkom Prijedloga uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode i Prijedloga direktive o osnaživanju potrošača za zelenu tranziciju poboljšat će se održivost proizvoda i promicati održiva kupnja. Međutim, njima se ne rješavaju problemi koji potrošače odvraćaju od popravka u fazi nakon prodaje. Taj se nedostatak ispravlja ovom inicijativom, koja je usmjerena na fazu upotrebe robe koju kupuju potrošači. Pritom se promiče popravak kao pravno sredstvo okvira zakonskog jamstva Direktive o kupoprodaji robe, a potrošačima i poduzećima pružaju se novi alati kojima se promiče popravak izvan zakonskog jamstva.

Te su tri inicijative komplementarne i stvaraju sinergije uspostavom sveobuhvatnog pristupa zajedničkom cilju održive potrošnje. Osmišljene su tako da imaju kumulativni učinak i zajedno obuhvaćaju cijeli životni ciklus proizvoda.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova ovog Prijedloga članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se predviđa donošenje mjera za osiguravanje uspostave i funkcioniranja unutarnjeg tržišta. Ovim se Prijedlogom pridonosi boljem funkcioniranju unutarnjeg tržišta utvrđivanjem usklađenog sustava pravila za promicanje popravka u okviru zakonskog jamstva i izvan njega za prodaju robe koju kupuju potrošači.

Direktivom o kupoprodaji robe u potpunosti se usklađuju pravna sredstva dostupna potrošačima u okviru zakonskog jamstva za neusklađenost robe i uvjeti pod kojima se takva pravna sredstva mogu ostvariti. Donesena je na temelju članka 114. UFEU-a s ciljem doprinosa funkcioniranju unutarnjeg tržišta uklanjanjem prepreka prekograničnoj prodaji robe koju kupuju potrošači u EU-u povezanih s ugovornim pravom. Ovom se Direktivom ciljano mijenja izbor između pravnih sredstava za popravak i zamjenu radi promicanja popravka, a time i održivije potrošnje, na temelju iste pravne osnove iz članka 114. UFEU-a.

Osim Direktive o kupoprodaji robe pojedine države članice već su uvele ili razmatraju uvođenje pravila kojima se promiču popravak i ponovna upotreba robe koju kupuju potrošači. Različita obvezna nacionalna pravila kojima se promiče održiva potrošnja u ugovornom kontekstu uzrokuju stvarne ili potencijalne prepreke neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, što negativno utječe na prekogranične transakcije na unutarnjem tržištu. Na primjer, gospodarski subjekti mogu biti suočeni s dodatnim transakcijskim troškovima za dobivanje

⁶ COM(2022) 143 final, 30.3.2022.

potrebnog pravnog savjeta kako bi saznali više o zahtjevima prava države uobičajenog boravišta potrošača koje se primjenjuje u skladu s Uredbom (EZ) br. 593/2008⁷. Pružatelje usluga popravka može se odvratiti od toga da svoje usluge nude u više država članica jer bi u tom slučaju trebali prilagoditi svoje ugovore o popravku.

Nadalje, različita nacionalna pravila i posljedične razlike u tržišnim praksama dovode do nedovoljne transparentnosti mogućnosti i uvjeta popravka. Time će se potrošače odvratiti od korištenja usluga popravka, posebno preko granica, jer je zbog nepostojanja usklađenih pravila složenost prekograničnih transakcija još veća nego u nacionalnom kontekstu. Ograničena potražnja potrošača koja iz toga proizlazi otežava razvoj usluga popravka, posebno preko granica. Budući da se digitalne tehnologije razvijaju, a sve više robe ima digitalne funkcije kojima se može pristupiti na daljinu, usluge popravka na daljinu i preko granica vjerojatno će se dodatno razviti u budućnosti. Prepreke koje smanjuju potražnju potrošača za popravkom neizravno negativno utječu i na prekogranično kretanje robe, kao što su rezervni dijelovi i oprema za popravak koji su potrebni za usluge popravka.

Stoga je potrebno uskladiti određene aspekte popravka izvan postojeće odgovornosti prodavatelja kako bi se osiguralo funkcioniranje jedinstvenog tržišta u pogledu odnosa između potrošača i servisera, povećala pravna sigurnost i smanjili transakcijski troškovi, posebno za mala i srednja poduzeća, koja su uglavnom zastupljena u sektoru popravaka.

U skladu s člankom 114. stavkom 3. UFEU-a Komisija kao osnovu uzima visoku razinu zaštite okoliša i potrošača. Cilj je Direktive o kupoprodaji robe poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno postizanje visoke razine zaštite potrošača. Ovom se Direktivom dodaje dodatni cilj promicanja održive potrošnje, kružnog gospodarstva i zelene tranzicije, čime se osigurava i visoka razina zaštite okoliša.

- **Supsidijarnost**

Problemi koji se rješavaju ovom Direktivom prekogranične su prirode i postoje na europskoj i globalnoj razini.

Direktivom o kupoprodaji robe već su u potpunosti usklađena određena pravila o prodaji robe koju kupuju potrošači. Budući da se ovim Prijedlogom mijenja jedan aspekt tih pravila kako bi se promicali popravci u okviru zakonskog jamstva, promjene je potrebno provesti na razini EU-a.

Bez djelovanja na razini EU-a vrlo bi vjerojatno slijedile nacionalne inicijative izvan područja primjene Direktive o kupoprodaji robe koje bi različito pristupale promicanju popravka izvan okvira zakonskog jamstva u skladu s ciljem održivije potrošnje. Iako bi mogle donijeti određene koristi potrošačima i okolišu na nacionalnoj razini, istodobno bi uzrokovale ili povećale fragmentaciju unutarnjeg tržišta.

Stoga je potrebno djelovanje EU-a kako bi se postigao opći cilj funkcionalnog unutarnjeg tržišta s održivijom potrošnjom robe koju kupuju potrošači. Željeni učinak promicanja

⁷ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

popravka i ponovne upotrebe u kontekstu prekogranične prodaje može se dosljedno postići na cijelom unutarnjem tržištu samo djelovanjem EU-a.

- **Proporcionalnost**

Ovom se Direktivom predlaže uravnotežen pristup uz uvažavanje načela proporcionalnosti. Nacionalni zakoni izmjenjuju se u najmanjoj mjeri koja je potrebna za postizanje cilja promicanja popravka u kontekstu zakonskog jamstva. Ovaj prijedlog ne utječe na ustaljene nacionalne aranžmane o rokovima odgovornosti. Izmjena se odnosi samo na pravila koja su već predmet potpunog usklađivanja.

Izvan zakonskog jamstva usklađivanje na razini EU-a ograničeno je samo na mogućnosti koje imaju dimenziju unutarnjeg tržišta, odnosno na upotrebu standardiziranog Europskog obrasca za informacije o popravku i obvezu popravka. Ako je rješenje na nacionalnoj razini jednako učinkovito, posebno platforma za popravak, to je najpoželjniji izbor. Europski standard za usluge popravka osmišljen je kao dobrovoljna obveza kako bi se izbjeglo dalekosežno uplitanje u nacionalne zakone o pružanju usluga.

Iako su odredbe ove Direktive usmjerene na održiviju potrošnju, prilagođene su potrebama koje moraju zadovoljiti te su ciljane i pažljivo osmišljene u smislu područja primjene i intenziteta.

- **Odabir instrumenta**

Najpoželjniji je instrument samostalna direktiva. Uključuje, s jedne strane, ciljanu izmjenu Direktive o kupoprodaji robe u pogledu pravnih sredstava na temelju zakonskog jamstva i, s druge strane, nova ugovorna pravila o promicanju popravka nakon isteka roka odgovornosti prodavatelja na temelju Direktive o kupoprodaji robe. Direktiva je najprikladniji instrument jer osigurava željeni učinak usklađivanja i pravnu sigurnost, dok se državama članicama istodobno omogućuje da usklađene mjere bez poteškoća uključe u svoje nacionalno zakonodavstvo.

Osim toga, kao neregulatornu mjeru, Komisija namjerava poticati razvoj europskog standarda za usluge popravka.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu sa Smjernicama za bolju regulativu provedena je opsežna strategija savjetovanja kako bi se osiguralo široko sudjelovanje dionika tijekom cijelog ciklusa politike ovog prijedloga. Strategija savjetovanja uključivala je relevantne dionike, uključujući potrošače, organizacije potrošača na nacionalnoj razini i razini EU-a, poduzeća i poslovne udruge, organizacije za zaštitu okoliša, akademske stručnjake i nacionalna tijela. Održano je nekoliko aktivnosti savjetovanja:

- poziv na očitovanje za razdoblje od 12 tjedana, od 11. siječnja 2022. do 5. travnja 2022., iz kojeg je proizašlo 325 doprinosa,
- otvoreno javno savjetovanje na internetu u trajanju od 12 tjedana, od 11. siječnja 2022. do 5. travnja 2022., iz kojeg je proizašlo 331 doprinos,
- ankete za potrošače i poduzeća, bihevioralna istraživanja i ciljani intervjui u kontekstu popratne studije procjene učinka,
- ciljani bilateralni sastanci s dionicima,
- radionica s državama članicama održana 7. travnja 2022.

Otvoreno javno savjetovanje

U otvorenom javnom savjetovanju većina ispitanika složila se da postoji problem smanjenja vremena tijekom kojeg se upotrebljava većina robe koju kupuju potrošači. Među svim kategorijama dionika glavni uzroci smanjenja životnog vijeka robe koju kupuju potrošači uključivali su poteškoće potrošača da sami popravljaju proizvode, kao i nepraktičnost, visoke troškove ili nedostupnost usluga popravka za potrošače.

Velika većina ispitanika složila se da je pružanje poticaja za popravak proizvoda umjesto kupnje novih u slučaju nedostataka, u okviru zakonskog jamstva i izvan njega, cilj koji treba ostvariti kako bi se promicala održiva potrošnja. Velika većina dionika složila se i da je pružanje poticaja za kupnju i upotrebu obnovljene robe važan cilj za promicanje održive potrošnje. Velika većina svih ispitanika smatrala je da bi trebalo djelovati na razini EU-a.

Neznatna većina dionika, uključujući većinu građana EU-a, poslovnih dionika i javnih tijela koji su odgovorili, smatrala je učinkovitom mogućnost davanja prednosti popravku kad god je jeftiniji od zamjene. Većina organizacija za zaštitu potrošača i okoliša tu je mjeru smatrala neučinkovitom.

Polovina svih dionika koji su odgovorili smatrala je dobrovoljne obveze kojima se promiče popravak učinkovitim mjerama. To osobito vrijedi za poslovne dionike, dok je većina organizacija za zaštitu okoliša i polovina organizacija za zaštitu potrošača koje su odgovorile tu mjeru smatrala neučinkovitom.

Kad je riječ o obvezi proizvođača da izvrši popravak u zamjenu za određeni novčani iznos, neznatna većina ispitanika smatrala je da bi se to trebalo primjenjivati u slučaju da su nedostaci posljedica habanja, a polovina ispitanika smatrala je da bi se trebalo primjenjivati ako se nedostaci pojave nakon isteka zakonskog jamstva. Poslovni dionici imali su drukčije stajalište: samo je manji broj njih smatrao da bi nedostaci koji proizlaze iz habanja trebali biti pokriveni.

Poziv na očitovanje

U pozivu na očitovanje navedene su opcije politike za promicanje popravka u sustavu pravnih sredstava iz Direktive o kupoprodaji robe, obvezu popravka i dobrovoljne obveze kojima se promiče popravak.

Dionici iz različitih kategorija (poslovne organizacije/udruge, poduzeća, nevladine organizacije) podržali su opciju kojom se prednost daje popravku ako je jeftiniji ili po jednakoj cijeni kao zamjena u kontekstu zakonskog jamstva. Kad je riječ o obvezi popravka, poslovni dionici naglasili su da bi takvu obvezu trebalo izvršavati u zamjenu za određeni

novčani iznos. Većina dionika podržala je opciju dobrovoljnih obveza kojima se promiče popravak.

Radionica s državama članicama

Mnoge države članice još nisu iznijele stajalište o navedenim mjerama. Mjerama kojima se prednost daje popravku u okviru sustava pravnih sredstava iz Direktive kupoprodaji robe općenito se davala veća podrška nego mjerama kojima se potrošačima pružaju drugi poticaji za odabir popravka (kao što je produljenje roka odgovornosti nakon popravka). Neke države članice poduprle su popravak kao primarno pravno sredstvo ako je njegov trošak manji ili jednak trošku zamjene.

Većina država članica nije podržala uvođenje obveza popravka za gospodarske subjekte. Neke su tvrdile da bi obveza predstavljala prekomjeran teret i da bi vjerojatno povećala cijenu robe koju kupuju potrošači. One države članice koje su podržale obvezu popravka istaknule su da se troškovi popravka ne bi trebali povećati zbog te obveze te da bi odgovornost za popravak trebao snositi proizvođač, a ne prodavatelj.

Kad je riječ o obvezi izdavanja ponude za popravak izvan područja primjene Direktive o kupoprodaji robe, većina država članica o tome nije imala stajalište. Neke od njih podržale su takvu mjeru, dok su joj druge bile nesklone.

Prikupljanje podataka u kontekstu popratne studije procjene učinka

Prikupljanje podataka u kontekstu popratne studije procjene učinka obuhvaćalo je tajnu kupnju, anketu potrošača s dva integrirana ispitivanja potrošača, anketiranje poduzeća i intervju s dionicima. Iz njih su prikupljeni podaci za definiranje problema i procjenu učinka opcija politike.

Tajna kupnja, usmjerena na trgovce na malo, rezultirala je sa 600 opažanja o iskustvima potrošača pri traženju popravka unutar i izvan zakonskog jamstva te o razlozima zbog kojih prodavatelji nisu popravili proizvode.

Iz anketa među potrošačima i integriranih ispitivanja situacija u okviru Direktive o kupoprodaji robe prikupljeno je 1 000 odgovora po državi članici (uključeno je 10 država članica), kao i informacije o iskustvima potrošača pri traženju popravka ili kupnje rabljene robe. Iz drugog ispitivanja potrošača koje je obuhvaćalo situacije izvan zakonskog jamstvenog roka prikupljeno je 800 opažanja po državi članici (uključeno je 10 država članica), kao i podaci o preprekama popravku te informacije o popravku i vjerojatnostima za odabir popravka u različitim okolnostima.

Iz ankete za poduzeća provedene među proizvođačima, prodavateljima i serviserima prikupljeno je 80 potpunih i 284 djelomičnih odgovora. Anketa je dala i podatke za analizu tržišta popravaka i tržišnih praksi povezanih s popravkom i zamjenom neispravne robe. Naposljetku, 21 intervju s dionicima pružio je uvid u definiciju problema i tržišne prakse.

• Procjena učinka

Ovaj se prijedlog temelji na procjeni učinka. Komisijin Odbor za nadzor regulative prvi je put izdao negativno mišljenje 30. rujna 2022. Nakon što je početni nacrt znatno revidiran, Odbor za nadzor regulative dao je 24. siječnja 2023. pozitivno mišljenje s dodatnim primjedbama. U

Prilogu 1. procjeni učinka objašnjeno je kako su primjedbe Odbora za nadzor regulative uzete u obzir.

Ispitano je nekoliko opcija politike za rješavanje problema preuranjenog odlaganja robe koju su potrošači kupili u okviru zakonskog jamstva i izvan njega.

Ocijenjene opcije za promicanje popravka i ponovne upotrebe robe **unutar okvira zakonskog jamstva** uključuju: davanje prednosti popravku u okviru sustava pravnih sredstava iz Direktive o kupoprodaji robe kad god je to jeftinije od zamjene; uvođenje popravka kao primarnog pravnog sredstva; produljenje roka odgovornosti u kontekstu popravka; usklađivanje roka odgovornosti za obnovljenu robu s onim za novu robu i zamjenu neispravne robe obnovljenom robom.

Ocijenjene opcije za olakšavanje i poticanje popravka i ponovne upotrebe robe **izvan okvira zakonskog jamstva** uključuju: pružanje informacija o popravku od strane proizvođača i platforme za povezivanje u vezi s popravcima i obnovljenom robom na nacionalnoj razini ili razini EU-a; povećanje transparentnosti i poboljšanje uvjeta za popravak putem dobrovoljnih obveza; obvezivanje serviseri da izdaju ponudu za popravak s cijenom i uvjetima popravka te obvezivanje proizvođača da popravljaju robu koja podliježe zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka u skladu s pravom Unije ili sve proizvode u zamjenu za određeni novčani iznos.

Paket najpoželjnijih opcija uključuje opcije iz oba klastera, s naglaskom na rješavanju problema popravka izvan okvira zakonskog jamstva. Najveći udio nedostataka pojavljuje se u ovom scenariju pa je potencijal za povećanje popravka najveći. Na temelju više kriterija i analize troškova i koristi te kvalitativne procjene proporcionalnosti različitih razmatranih opcija predložena je kombinacija šest najpoželjnijih opcija politike kako bi se riješili problemi:

- davanje prednosti popravku kad god je to jeftinije od zamjene u okviru zakonskog jamstva,
- internetska platforma na nacionalnoj razini, povezivanje potrošača s serviserima i promicanje obnovljene robe,
- obveza serviseri da na zahtjev izdaju ponudu s cijenom i uvjetima popravka u standardiziranom obliku (Europski obrazac za informacije o popravku),
- obveza proizvođača robe na koje se primjenjuju zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka u skladu s pravom Unije da poprave robu izvan zakonskog jamstva u zamjenu za određeni novčani iznos,
- obveza proizvođača da obavijeste o svojoj primjenjivoj obvezi popravka,
- dobrovoljni standard EU-a za jednostavan popravak (Europski standard za usluge popravka).

Paketom najpoželjnijih opcija povećava se učestalost popravljanja robe koju potrošači kupuju u okviru zakonskog jamstva i izvan njega uklanjanjem nekoliko utvrđenih uzroka preuranjenog odlaganja te robe.

Davanjem prednosti popravku umjesto zamjeni u okviru sustava pravnih sredstava iz Direktive o kupoprodaji robe potrošači će se potaknuti na održivu potrošnju te će se povećati popravci popravljive robe koju kupuju potrošači u okviru zakonskog jamstva.

Izvan zakonskog jamstva različite će mjere potrošačima olakšati popravak i učiniti ga privlačnijim, čime će se povećati popravci i vijek trajanja robe široke potrošnje. Nacionalnom internetskom platformom za popravak i obvezom proizvođača da pruže informacije o svojoj primjenjivoj obvezi usluga popravka povećat će se transparentnost dostupnih usluga popravka. Obvezujućom ponudom s cijenom i uvjetima popravka (Europski obrazac za informacije o popravku) osigurat će se transparentnost i predvidljivost te će se tako riješiti pitanja potrošačkih cijena i čimbenici nepogodnosti u postupku popravka i olakšati usporedba ponuda. Obvezom popravka promicat će se održiva potrošnja tako što će se potrošačima dati pravo da od proizvođača tražen popravak za određene skupine proizvoda koji su dizajnirani tako da se mogu popraviti. Europski standard za usluge popravka koristan je neregulatorni dodatak obvezujućim mjerama kojima će se izgraditi povjerenje potrošača u usluge popravka. Funkcija obnove, koja će se nuditi na nacionalnoj platformi, povećava upotrebu obnovljene robe, što donosi koristi i na strani potražnje i na strani ponude.

Paket najpoželjnijih opcija pridonosi povećanju zaposlenosti i ulaganja te potiče tržišno natjecanje u sektoru popravaka EU-a na unutarnjem tržištu, a istodobno donosi koristi potrošačima u EU-u (176,5 milijardi EUR uštede u razdoblju od 15 godina, što znači 25 EUR godišnje po potrošaču) i okolišu (ušteda od 18,4 milijuna tona CO² tijekom 15 godina). Neovisni serviseri, uključujući mala i srednja poduzeća, u dobrom su položaju da iskoriste taj paket. Poduzeća će se suočiti s gubicima zbog gubitka prodaje i smanjene proizvodnje nove robe, no znatne uštede potrošača premašuju troškove za poduzeća. Gubici poduzeća stoga odražavaju transfer iz poslovnih prihoda u dobrobit potrošača. Potrošači će uštedena sredstva vjerojatno uložiti u cjelokupno gospodarstvo, što će pak dovesti do rasta i ulaganja.

• **Temeljna prava**

Paket ima pozitivan učinak na temeljna prava utvrđena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”). Promiče pravo na visoku razinu zaštite okoliša i poboljšanje kvalitete okoliša, kako je utvrđeno u članku 37. Povelje. Konkretno, pomaže u smanjenju emisija stakleničkih plinova, rasipanja i upotrebe novih resursa povećanjem popravaka unutar i izvan zakonskog jamstva, čime se produljuje životni vijek robe koju kupuju potrošači. Ovim se prijedlogom doprinosi visokoj razini zaštite potrošača (članak 38. Povelje) jačanjem prava potrošača izvan okvira zakonskog jamstva. To će se osigurati:

- (a) pružanjem alata potrošačima za veću transparentnost i bolje uvjete popravka;
- (b) obvezivanjem proizvođača na popravak izvan zakonskog jamstva određene robe koju kupuju potrošači.

Tim će se mjerama potaknuti i olakšati odabir popravka kada roba postane neispravna i spriječiti potrošače da nepotrebno kupuju novu zamjensku robu, čime će se smanjiti njihovi troškovi.

Iako se ovim prijedlogom uređuju određene poslovne prakse povezane s popravkom s obzirom na cilj održive potrošnje, njime se štiti ugovorna sloboda i potiče sloboda

⁸ Utjecaj paketa najpoželjnijih opcija na okoliš mora se promatrati zajedno s učinkom Prijedloga uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode (471 milijuna tona ušteda CO₂) i Prijedloga direktive o osnaživanju potrošača za zelenu tranziciju (0,33 – 0,47 milijuna tona ušteda CO₂) jer su osmišljeni tako da imaju komplementarni učinak. Stoga je kombinirani utjecaj na okoliš vrlo velik. Osim toga, jedna inicijativa pojačava učinak druge.

poduzetništva (članak 16. Povelje). Odredbe ovog prijedloga usmjerene su na jačanje tržišta popravaka bez stvaranja opterećenja, posebno za mala i srednja poduzeća.

Ovim se prijedlogom pridonosi i integraciji osoba s invaliditetom (članak 26. Povelje) jer se od država članica zahtijeva da osiguraju dostupnost internetske platforme za popravak i za osobe s invaliditetom, čime se olakšava njihov pristup uslugama popravka. Osim toga, prijedlogom se nastoji osigurati pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje (članak 47. Povelje), naročito posebnim odredbama o provedbi kako bi se osigurala usklađenost s ovom Direktivom.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog neće utjecati na proračun EU-a.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će ocijeniti učinke ove inicijative pet godina nakon početka njezine primjene. Time se osigurava potrebno razdoblje za primjenu i prikupljanje dokaza u državama članicama. Napredak će se pratiti na temelju skupa pokazatelja koji obuhvaćaju paket u cjelini i njegove pojedinačne elemente. U evaluaciju će se uključiti i podaci o prenošenju i primjeni inicijative. U tu svrhu Komisija će i dalje biti u kontaktu s državama članicama i dionicima.

Komisija će izraditi izvješće o delegiranju ovlasti za donošenje delegiranih akata najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja trajanja ovlasti od šest godina.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Članak 1.: Predmet, svrha i područje primjene

U članku 1. stavku 1. navodi se predmet ove Direktive, a to je poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta utvrđivanjem zajedničkih pravila za promicanje popravka robe koju kupuju potrošači. U skladu s člankom 114. stavkom 3. UFEU-a Komisija kao osnovu uzima visoku razinu zaštite okoliša i potrošača. Iako ima istu svrhu kao i Direktiva o kupoprodaji robe, a to je poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta i postizanje visoke razine zaštite potrošača, ovom se Direktivom kao pomoćni cilj dodaje i zaštita okoliša. Konkretno, promicanjem održive potrošnje putem popravka i ponovne upotrebe ovom se Direktivom doprinosi kružnom gospodarstvu i zelenoj tranziciji.

Člankom 1. stavkom 2. utvrđuje se područje primjene ove Direktive, a to je popravak robe koju su potrošači kupili u slučaju nedostatka na robu koji se pojavi ili postane očit izvan odgovornosti prodavatelja u skladu s člankom 10. Direktive (EU) 2019/771. To može biti slučaj ako nedostatak još nije postojao u trenutku isporuke robe potrošaču ili ako neusklađenost postane očita tek nakon isteka roka odgovornosti. Za te nedostatke ovom se Direktivom uvodi nekoliko odredaba, odnosno obveza dostavljanja Europskog obrasca za informacije o popravku (članak 4.), obveza popravka (članak 5.) s odgovarajućim zahtjevom obavješćivanja (članak 6.) i platforma za popravak i obnovu (članak 7.). Ovom se Direktivom

uvode i promjene u sustavima pravnih sredstava u pogledu nedostataka za koje su odgovorni prodavatelji u skladu s člankom 10. Direktive o kupoprodaji robe. Konkretno, člankom 12. ove Direktive ciljano se mijenja izbor između popravka i zamjene u skladu s Direktivom o kupoprodaji robe. U skladu s Direktivom o kupoprodaji robe, članak 12. primjenjuje se na ugovore o prodaji sklopljene između potrošača i prodavatelja.

Članak 2.: Definicije

Člankom 2. uvodi se definicija „servisera”, odnosno svake fizičke ili pravne osobe koja nudi uslugu popravka u komercijalne svrhe, uključujući neovisne pružatelje usluga popravka, proizvođače i prodavatelje koji nude usluge popravka.

Članak 2. stavak 7. sadržava definiciju „zahtjeva u pogledu mogućnosti popravka”, koja se odnosi na obvezu proizvođača da popravi robu obuhvaćenu takvim zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka predviđenima pravnim aktima Unije (članak 5.). „Zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka” trebalo bi značiti svi zahtjevi na temelju pravnih akata Unije navedenih u Prilogu II. kojima se omogućuje popravak proizvoda. To su, na primjer, zahtjevi za rastavljanje i dostupnost rezervnih dijelova primjenjivi na proizvode ili posebne sastavne dijelove proizvoda, kao i informacije i alati povezani s popravkom.

Osim toga, u članku 2. upućuje se na nekoliko definicija koje su već utvrđene u Direktivi o kupoprodaji robe i u Prijedlogu uredbe o ekološkom dizajnu za održive proizvode.

Članak 3.: Razina usklađivanja

U skladu s Direktivom o kupoprodaji robe, ova Direktiva slijedi pristup potpunog usklađivanja, pri čemu države članice ne mogu zadržati ili uvesti u svoje nacionalno pravo odredbe koje se razlikuju od onih utvrđenih u ovoj Direktivi.

Članak 4.: Europski obrazac za informacije o popravku

Člankom 4. stavkom 1. uvodi se obveza za servisere da pružaju standardizirane ključne informacije o svojim uslugama popravka putem Europskog obrasca za informacije o popravku utvrđenog u Prilogu I. Takav standardizirani prikaz omogućit će potrošačima da procijene i lako usporede usluge popravka. Potrošači će moći slobodno odlučiti treba li im u određenom slučaju Europski obrazac za informacije o popravku, primjerice ako žele dobiti pregled najvažnijih uvjeta usluge popravka ili usporediti različite usluge popravka. U slučajevima kada je to potrebno i kada donosi dodanu vrijednost, potrošači mogu na zahtjev dobiti obrazac od servisera.

Člankom 4. stavkom 2. utvrđuje se da serviseri koji nisu obvezni izvršiti popravak na temelju članka 5. nisu obvezni pružiti Europski obrazac za informacije o popravku ako ne namjeravaju pružiti uslugu popravka, čime se izbjegava nepotrebno opterećenje za servisere.

Ako serviserima nastanu troškovi zbog izdavanja Europskog obrasca za informacije o popravku, na primjer za pregled neispravne robe, mogu zatražiti od potrošača da plati te ograničene troškove (članak 4. stavak 3.).

Člankom 4. stavkom 4. utvrđuju se ključni parametri koji utječu na odluke potrošača pri razmatranju popravka. To su konkretno: cijena popravka ili, ako se cijena ne može izračunati unaprijed, metoda izračuna i maksimalna cijena, uvjeti popravka kao što su vrijeme potrebno za dovršetak popravka, dostupnost privremene zamjenske robe tijekom vremena popravka,

mjesto na kojem potrošač predaje robu na popravak i dostupnost dodatnih usluga kao što su uklanjanje, ugradnja i prijevoz, prema potrebi.

Člankom 4. stavkom 5. zabranjuje se serviserima da mijenjaju Europski obrazac za informacije o popravku 30 dana nakon što je dostavljen. Time se osigurava da potrošači imaju dovoljno vremena za usporedbu različitih ponuda za popravak i da su zaštićeni od promjenjivih uvjeta. Kako bi se zaštitila njihova ugovorna sloboda, serviseri koji nisu obvezni izvršiti popravak na temelju članka 5. mogu slobodno odlučiti hoće li sklopiti ugovor, čak i ako su na zahtjev potrošača dostavili obrazac. Ako je sklopljen ugovor o popravku, serviseri su obvezani podacima navedenima u Europskom obrascu za informacije o popravku, koji također čini sastavni dio ugovora o pružanju usluga popravka.

Europskim obrascem za informacije o popravku olakšat će se i pružanje informacija o uslugama popravka, među ostalim za mikro, male i srednje servisere, s obzirom na to da se člankom 4. stavkom 6. predviđa da bi se trebalo smatrati da su serviseri ispunili odgovarajuće zahtjeve u pogledu informacija povezane s uslugom popravka utvrđene u direktivama 2011/83/EU, 2006/123/EZ i 2000/31/EZ.

Članak 5.: Obveza popravka

Člankom 5. uvodi se obveza proizvođača da isprave nedostatke izvan odgovornosti prodavatelja na zahtjev potrošača i u zamjenu za određeni novčani iznos.

Kad je riječ o području primjene, člankom 5. stavkom 1. obveza popravka ograničava se na robu za koju su i u mjeri u kojoj su zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka utvrđeni u pravnim aktima Unije navedenima u Prilogu II. ovoj Direktivi. Ta roba uključuje skupine proizvoda obuhvaćene zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka na temelju okvira za ekološki dizajn, kao što su kućanske perilice rublja, kućanske perilice posuđa, rashladni uređaji i usisavači. Zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka u skladu s pravnim aktima Unije navedenima u Prilogu II. osigurava se tehnička mogućnost popravka tih proizvoda. Obveza popravka odgovara području primjene zahtjeva u pogledu mogućnosti popravka,⁹ među ostalim obuhvaćenim komponentama i razdoblju tijekom kojeg se primjenjuju odgovarajući zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka. Stoga se povezivanjem obveze popravka s postojećim zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka iz pravnih akata Unije iz Priloga II. osigurava da se ta obveza može izvršiti u praksi i da postoji pravna sigurnost za gospodarske subjekte. Obveza popravka u skladu s ovom Direktivom, kojom se potrošačima omogućuje da izravno zatraže popravak od proizvođača u fazi nakon prodaje, dopunjuje zahtjeve na strani ponude o mogućnosti popravka te potiče potražnju potrošača za popravkom.

U skladu s člankom 5. stavkom 1. proizvođač može ispuniti obvezu popravka besplatno ili u zamjenu za određeni novčani iznos. Ako proizvođač obavi popravak u zamjenu za određeni novčani iznos, takve usluge popravka mogle bi postati dodatni izvor prihoda i proizvođaču bi bilo u interesu postići dogovor o cijeni s potrošačem radi sklapanja ugovora. Konkurentski

⁹ Na primjer, Uredbom Komisije (EU) 2019/2023 propisano je da proizvođači, uvoznici ili ovlašteni predstavnici za kućanske perilice rublja i kućanske perilice-sušilice rublja stručnim serviserima stavljaju na raspolaganje određeni popis rezervnih dijelova tijekom minimalnog razdoblja od 10 godina nakon stavljanja posljednje jedinice modela na tržište. Stoga će se obveza popravka primjenjivati na odgovarajuće proizvode, nedostatke koji zahtijevaju zamjenu takvim rezervnim dijelovima i razdoblje od 10 godina.

pritisak drugih subjekata u području popravaka vjerojatno će cijenu zadržati na razini prihvatljivoj za potrošača. Proizvođaču također može biti u interesu da besplatno ispuni tu obvezu u okviru komercijalnog jamstva o trajnosti svojih proizvoda.

Proizvođač bi trebao biti izuzet od obveze popravka samo ako je popravak nemoguć, na primjer ako je roba oštećena na način koji čini popravak tehnički neizvedivim (članak 5. stavak 1. druga rečenica).

Člankom 5. stavkom 2. uređuje se situacija u kojoj potrošači kupuju robu od proizvođača iz treće zemlje s poslovnim nastanom izvan Unije. Njime se proizvođačima iz trećih zemalja pruža pravna sigurnost utvrđivanjem načina na koji mogu ispuniti obvezu popravka pri stavljanju na tržište robe koju kupuju potrošači u Uniji. Ujedno se i potrošačima pruža i pravna sigurnost tako što se određuje kojim se gospodarskim subjektima mogu obratiti u Uniji u pogledu obveze popravka robe proizvođača iz trećih zemalja.

Kako bi se Prilog II. mogao ažurirati, člankom 5. stavkom 4. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata radi izmjene Priloga II., primjerice dodavanjem novih skupina proizvoda kada se u pravnim aktima Unije donesu novi zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka. Dodjelom ovlasti Komisiji za donošenje delegiranih akata osigurat će se da se svi relevantni budući zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka mogu uključiti u Prilog II.

Članak 6.: Informacije o obvezi popravka

Ako su proizvođači obvezni popraviti robu u skladu s člankom 5., moraju obavijestiti potrošače o toj obvezi i pružiti informacije o uslugama popravka (članak 6.). Cilj je obveze informiranja osigurati da su potrošači svjesni obveze popravka, što će povećati vjerojatnost popravka. Člankom 6. omogućuje se fleksibilnost u načinu na koji se informacije stavljaju na raspolaganje uz uvjet da ih proizvođač učini dostupnima na jasan i razumljiv način.

Članak 7.: Internetska platforma za popravak i roba koja podliježe obnovi

Člankom 7. uvodi se obveza država članica da osiguraju barem jednu nacionalnu platformu za povezivanje potrošača sa serviserima. Time će se potrošačima pomoći da procijene i usporede prednosti različitih usluga popravka i na taj ih način potaknuti da odaberu popravak umjesto da kupuju novu robu. Ako već postoji relevantna nacionalna platforma koja ispunjava uvjete utvrđene u ovoj Direktivi, od država članica ne bi se trebalo zahtijevati da uspostavljaju nove platforme.

U članku 7. stavku 1. utvrđuje se niz zahtjeva koje nacionalna platforma mora ispuniti. Prvo, platforma bi trebala uključivati funkcije pretraživanja robe, lokaciju usluga popravka i uvjete popravka, na primjer vrijeme potrebno za popravak, dostupnost privremene zamjenske robe, pomoćne usluge i standarde kvalitete za servisere (članak 7. stavak 1. točka (a)). Platforma bi također trebala omogućiti potrošačima da izravno zatraže Europski obrazac za informacije o popravku putem platforme (članak 7. stavak 1. točka (b)) kako bi im se olakšalo pribavljanje tog obrasca. Kako bi se osigurala točnost informacija na platformi, trebalo bi omogućiti serviserima da na njoj redovito ažuriraju informacije (članak 7. stavak 1. točka (c)). Osim toga, kako bi se izgradilo povjerenje potrošača, trebalo bi omogućiti prikazivanje posebnih oznaka u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije, čime serviseri navode da se pridržavaju europskih ili nacionalnih standarda kvalitete povezanih s popravkom (članak 7. stavak 1. točka (d)). Kako bi građani bili bolje informirani, platforma bi također trebala biti

dostupna putem nacionalnih internetskih stranica povezanih s jedinstvenim digitalnim pristupnikom (članak 7. stavak 1. točka (e)).

U svrhu promicanja obnove robe, člankom 7. stavkom 2. od država članica zahtijeva se da osiguraju da na internetskoj platformi postoji i funkcija pretraživanja kako bi se pronašli prodavatelji robe koja podliježe obnovi i kupci neispravne robe koji je žele obnoviti.

U članku 7. stavku 3. pojašnjava se da je registracija na platformi dobrovoljna za subjekte koji se bave popravkom i obnovom. Osim toga, države članice trebale bi moći slobodno odlučiti tko može pristupiti platformi za popravak i kako bi joj trebalo pristupiti, pod uvjetom da se prema svim serviserima u EU-u postupa jednako. Potrošači bi trebali moći besplatno pristupiti platformi.

Članak 12.: Izmjena Direktive o kupoprodaji robe

Člankom 12. ciljano se prilagođavaju usklađeni uvjeti pod kojima se može izvršiti izbor između pravnih sredstava za popravak i zamjenu u skladu s člankom 13. stavkom 2. Direktive o kupoprodaji robe. U tom se članku navodi da potrošač može birati između popravka i zamjene, osim ako bi odabrano pravno sredstvo bilo nemoguće ili ako bi njime, u odnosu na drugo pravno sredstvo, prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi. Uz zadržavanje tog načela, u članku 12. dodaje se rečenica članku 13. stavku 2. Direktive o kupoprodaji robe kako bi se promicao popravak umjesto zamjene, navodeći da bi prodavatelj uvijek trebao popraviti robu ako su troškovi zamjene jednaki ili veći od troškova popravka. Stoga potrošač može odabrati zamjenu kao pravno sredstvo samo ako je jeftinija od popravka.

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o zajedničkim pravilima za promicanje popravka robe i izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 te direktiva (EU) 2019/771 i (EU) 2020/1828**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁰,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹¹,

budući da:

- (1) Cilj je Direktive (EU) 2019/771 Europskog parlamenta¹² i Vijeća poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno postizanje visoke razine zaštite potrošača. U kontekstu zelene tranzicije ovom se Direktivom nastoji poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta, uz istodobno promicanje održivije potrošnje, te se time dopunjuje cilj Direktive (EU) 2019/771.
- (2) Kako bi se ostvarili ti ciljevi, a posebno kako bi se olakšalo prekogranično pružanje usluga i tržišno natjecanje među serviserima robe koju potrošači kupuju na unutarnjem tržištu, potrebno je utvrditi jedinstvena pravila za promicanje popravka robe koju kupuju potrošači u okviru i izvan odgovornosti prodavatelja utvrđene Direktivom (EU) 2019/771. Države članice već su odlučile ili razmatraju uvesti pravila za promicanje popravka i ponovne upotrebe robe koju su potrošači kupili izvan postojeće odgovornosti prodavatelja uvedene Direktivom (EU) 2019/771. Različita obvezna nacionalna pravila u tom području predstavljaju stvarne ili potencijalne prepreke funkcioniranju unutarnjeg tržišta i negativno utječu na prekogranične transakcije gospodarskih subjekata koji posluju na tom tržištu. Ti gospodarski subjekti možda će morati prilagoditi svoje usluge kako bi bili u skladu s različitim obveznim nacionalnim pravilima i mogu se suočiti s dodatnim transakcijskim troškovima za dobivanje potrebnog pravnog savjeta o zahtjevima prava države članice u kojoj potrošač ima uobičajeno boravište, ako je primjenjivo u skladu s Uredbom (EZ) 593/2008

¹⁰ OC J [...].¹¹ Stajalište Europskog parlamenta od [...] (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od ...¹² Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).

Europskog parlamenta i Vijeća¹³, te u skladu s tim prilagoditi svoje ugovore o pružanju usluga popravka. To će posebno utjecati na mala i srednja poduzeća, uglavnom zastupljena u sektoru popravaka. Pravna rascjepkanost može negativno utjecati i na povjerenje potrošača u prekogranični popravak zbog nesigurnosti u pogledu čimbenika koji su važni za odluku o popravku robe.

- (3) Kako bi se smanjilo preuranjeno odlaganje popravljive robe koju kupuju potrošači i kako bi se potrošače potaknulo da dulje upotrebljavaju svoju robu, potrebno je utvrditi pravila o popravku takve robe. Popravkom bi se trebala postići održivija potrošnja jer će vjerojatno nastajati manje otpada zbog odbačene robe, smanjiti se potražnja za resursima, uključujući energiju, potrebnima za postupak proizvodnje i prodaje nove robe kojom se zamjenjuje neispravna roba, te se smanjiti emisije stakleničkih plinova. Ovom se Direktivom promiče održiva potrošnja s ciljem postizanja koristi za okoliš uz istodobno stvaranje koristi za potrošače, koji će izbjeći troškove povezane s novim kupnjama u kratkoročnom razdoblju.
- (4) Uredbom (EU) ... Europskog parlamenta i Vijeća [o ekološkom dizajnu za održive proizvode] posebno se utvrđuju zahtjevi na strani ponude kojima se nastoji ostvariti cilj održivijeg dizajna proizvoda u fazi proizvodnje. Direktivom (EU) ... Europskog parlamenta i Vijeća [o osnaživanju potrošača za zelenu tranziciju] utvrđuju se zahtjevi na strani potražnje kojima se osigurava pružanje potpunijih informacija o trajnosti i mogućnosti popravka robe na prodajnom mjestu, čime bi se potrošačima trebalo omogućiti donošenje informiranih odluka o održivoj kupnji. Ovom se Direktivom ti zahtjevi na strani ponude i na strani potražnje dopunjuju promicanjem popravka i ponovne upotrebe u fazi nakon prodaje u okviru i izvan odgovornosti prodavatelja utvrđene Direktivom (EU) 2019/771. Stoga se ovom Direktivom, u kontekstu europskog zelenog plana, nastoje ostvariti ciljevi promicanja održivije potrošnje, kružnog gospodarstva i zelene tranzicije.
- (5) Ova Direktiva ne bi trebala utjecati na slobodu država članica da reguliraju aspekte ugovora o pružanju usluga popravka koji nisu usklađeni u pravu Unije.
- (6) Zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka trebali bi obuhvaćati sve zahtjeve iz pravnih akata Unije kojima se osigurava mogućnost popravka robe, uključujući, ali ne ograničavajući se na zahtjeve na temelju okvira za ekološki dizajn iz Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode], kako bi se obuhvatio širok raspon proizvoda i budući razvoj u bilo kojem drugom području prava Unije.
- (7) Kako bi se potrošačima pomoglo da pronađu i odaberu odgovarajuće usluge popravka, oni bi trebali dobiti ključne informacije o uslugama popravka. U Europskom obrascu za informacije o popravku trebali bi se utvrditi ključni parametri koji utječu na odluke potrošača pri razmatranju popravka neispravne robe. Ovom bi se Direktivom trebao utvrditi standardizirani format. Standardizirani format za predstavljanje usluga popravka trebao bi potrošačima omogućiti da procijene i lako usporede ponude za popravak. Takvim standardiziranim formatom trebao bi se olakšati i postupak pružanja informacija o uslugama popravka, posebno za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća koja pružaju usluge popravka. Kako bi se izbjeglo dodatno opterećenje zbog preklapanja zahtjeva u pogledu predugovornih informacija, trebalo bi smatrati da je serviser ispunio odgovarajuće zahtjeve u pogledu informacija iz relevantnih pravnih akata EU-a ako je Europski obrazac za informacije o popravku ispravno ispunjen i

¹³ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

dostavljen potrošaču. Informacije za potrošače iz Europskog obrasca za informacije o popravku trebale bi biti jasne i razumljive te u skladu sa zahtjevima za pristupačnost iz Direktive 2019/882¹⁴.

- (8) Potrošačevu slobodnu odluku o tome kome će povjeriti popravak svoje robe trebalo bi olakšati tako da se Europski obrazac za informacije o popravku može zatražiti ne samo od proizvođača, nego i od prodavatelja predmetne robe ili, prema potrebi, od neovisnih serviseri. Serviseri bi trebali pružati Europski obrazac za informacije o popravku samo ako potrošač to zatraži, a serviser namjerava pružiti uslugu popravka ili ako je obavezan izvršiti popravak. Potrošač također može odlučiti ne zatražiti Europski obrazac za informacije o popravku i sklopiti ugovor o pružanju usluga popravka sa serviserom na temelju predugovornih informacija pruženih drugim sredstvima u skladu s Direktivom 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća.¹⁵
- (9) Postoje situacije u kojima serviser snosi troškove potrebne za pružanje informacija o popravku i cijeni navedene u Europskom obrascu za informacije o popravku. Na primjer, serviser će možda morati pregledati robu kako bi mogao utvrditi nedostatak ili vrstu potrebnog popravka, uključujući potrebu za rezervnim dijelovima, te procijeniti cijenu popravka. U tim slučajevima serviser može od potrošača zahtijevati samo plaćanje troškova potrebnih za pružanje informacija navedenih u Europskom obrascu za informacije o popravku. U skladu s predugovornim informacijama i drugim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 2011/83/EU serviser bi trebao obavijestiti potrošača o takvim troškovima prije nego što potrošač zatraži Europski obrazac za informacije o popravku. Potrošači se mogu suzdržati od traženja Europskog obrasca za informacije o popravku ako smatraju da su troškovi pribavljanja tog obrasca previsoki.
- (10) Serviseri tijekom određenog razdoblja ne bi trebali mijenjati uvjete popravka koje su naveli u Europskom obrascu za informacije o popravku, uključujući cijenu popravka. Time se potrošačima daje dovoljno vremena za usporedbu različitih ponuda za popravak. U cilju najveće moguće zaštite ugovorne slobode serviseri koji nisu proizvođači robe na koje se primjenjuje obveza popravka, kako bi mogli odlučiti hoće li uopće sklopiti ugovor o pružanju usluga popravka, serviseri bi trebali moći slobodno odlučiti da neće sklopiti takav ugovor, uključujući u situacijama u kojima su pružili Europski obrazac za informacije o popravku. Ako je ugovor o pružanju usluga popravka sklopljen na temelju Europskog obrasca za informacije o popravku, podaci o uvjetima popravka i cijeni navedeni u tom obrascu trebali bi biti sastavni dio ugovora o pružanju usluga popravka, čime se definiraju obveze serviseri na temelju tog ugovora. Nepoštovanje tih ugovornih obveza uređeno je mjerodavnim nacionalnim pravom.
- (11) Direktivom (EU) 2019/771 prodavateljima se nameće obveza popravka robe u slučaju neusklađenosti koja je postojala u trenutku isporuke robe i koja postane očita u roku odgovornosti. U skladu s tom direktivom potrošači nemaju pravo na popravak nedostataka koji nisu obuhvaćeni tom obvezom. Kao posljedica toga, velik broj neispravne, ali inače popravljive robe preuranjeno se odbacuje. Kako bi se potrošače

¹⁴ Direktiva 2019/882/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

¹⁵ Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.–88.).

potaknulo na popravak robe u takvim situacijama, ovom bi se Direktivom proizvođačima trebala nametnuti obveza popravka robe na koju se primjenjuju zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka propisani pravnim aktima Unije. Tu obvezu popravka trebalo bi, na zahtjev potrošača, nametnuti proizvođačima takve robe jer su oni adresati tih zahtjeva u pogledu mogućnosti popravka. Ta bi se obveza trebala primjenjivati na proizvođače s poslovnim nastanom u Uniji i izvan nje u vezi s robom koja se stavlja na tržište Unije.

- (12) Budući da obveza popravka nametnuta proizvođačima u skladu s ovom Direktivom obuhvaća nedostatke koji nisu posljedica neusklađenosti robe s kupoprodajnim ugovorom, proizvođači mogu osigurati popravak u zamjenu za određeni novčani iznos koji plaća potrošač, drugu vrstu naknade ili besplatno. Zračunavanje cijene trebalo bi potaknuti proizvođače na razvoj održivih poslovnih modela, uključujući pružanje usluga popravka. Takvom se cijenom mogu uzeti u obzir, na primjer, troškovi rada, troškovi rezervnih dijelova, troškovi rada objekta za popravak i uobičajena marža. Cijena i uvjeti popravka trebali bi biti dogovoreni ugovorom između potrošača i proizvođača, a potrošač bi trebao moći slobodno odlučiti jesu li cijena i uvjeti prihvatljivi. Potreba za takvim ugovorom i konkurentski pritisak drugih serviseri trebali bi potaknuti proizvođače koji su obvezni izvršiti popravak da zadrže prihvatljive cijene za potrošača. Obveza popravka može se besplatno izvršiti i ako je nedostatak pokriven komercijalnim jamstvom, na primjer u odnosu na zajamčenu trajnost robe.
- (13) Proizvođači mogu ispuniti svoju obvezu popravka podugovaranjem popravka, na primjer ako proizvođač nema infrastrukturu za popravke ili ako popravak može obaviti serviser smješten bliže potrošaču, među ostalim ako proizvođač ima poslovni nastan izvan Unije.
- (14) Primjenjuju se zahtjevi utvrđeni u delegiranim aktima donesenima u skladu s Uredbom [o ekološkom dizajnu za održive proizvode] ili provedbenim mjerama donesenima u skladu s Direktivom 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶, prema kojima bi proizvođači trebali omogućiti pristup rezervnim dijelovima, informacijama o popravku i održavanju ili svim softverskim alatima, ugrađenim softverima ili sličnim pomoćnim sredstvima povezanim s popravcima. Tim se zahtjevima osigurava tehnička izvedivost popravka od strane proizvođača, ali i drugih serviseri. Zbog toga potrošač može odabrati serviseri po vlastitom izboru.
- (15) Obveza popravka trebala bi biti učinkovita i u slučajevima kada proizvođač ima poslovni nastan izvan Unije. Kako bi se potrošačima omogućilo da se obrate gospodarskom subjektu s poslovnim nastanom u Uniji radi izvršavanja te obveze, ovom se Direktivom predviđa niz alternativnih gospodarskih subjekata za ispunjavanje obveze popravka proizvođača u takvim slučajevima. Time bi se proizvođačima sa sjedištem izvan Unije trebalo omogućiti da organiziraju i izvršavaju svoju obvezu popravka unutar Unije.
- (16) Kako bi se izbjeglo preopterećenje proizvođača i osiguralo da mogu ispuniti svoju obvezu popravka, ta bi obveza trebala biti ograničena na one proizvode za koje su i u mjeri u kojoj su u pravnim aktima Unije predviđeni zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka. Zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka ne obvezuju proizvođače na

¹⁶ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.–35.).

popravlak neispravne robe, već osiguravaju mogućnost popravka robe. Takvi zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka mogu se utvrditi u relevantnim pravnim aktima Unije. Postojeći primjeri su delegirani akti doneseni na temelju Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode] ili provedbene mjere donesene u skladu s Direktivom 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷, kojima se stvara okvir za poboljšanje ekološke održivosti proizvoda. Tim ograničenjem obveze popravka osigurava se da toj obvezi podliježe samo roba koja je dizajnirana tako da se može popraviti. Relevantni zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka uključuju zahtjeve u pogledu dizajna kojima se poboljšava mogućnost rastavljanja robe i predviđa dostupnost niza rezervnih dijelova tijekom minimalnog razdoblja. Obveza popravka odgovara području primjene zahtjeva u pogledu mogućnosti popravka, na primjer, zahtjevi za ekološki dizajn mogu se primjenjivati samo na određene sastavne dijelove robe ili se može odrediti određeno razdoblje tijekom kojeg su dostupni rezervni dijelovi. Obveza popravka u skladu s ovom Direktivom, kojom se potrošačima omogućuje da izravno zatraže popravlak od proizvođača u fazi nakon prodaje, dopunjuje zahtjeve na strani ponude u pogledu mogućnosti popravka utvrđene u Uredbi [o ekološkom dizajnu za održive proizvode] te potiče potražnju potrošača za popravlkom.

- (17) Kako bi se osigurala pravna sigurnost, u Prilogu II. ovoj Direktivi navode se relevantne skupine proizvoda obuhvaćene takvim zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka na temelju pravnih akata Unije. Kako bi se osigurala usklađenost s budućim zahtjevima u pogledu mogućnosti popravka na temelju pravnih akata Unije, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, posebno u pogledu dodavanja novih skupina proizvoda u Prilogu II. nakon što se donesu novi zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹⁸ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primati sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te bi njihovi stručnjaci sustavno trebali imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (18) Iako se ovom Direktivom proizvođaču nameće obveza popravka, njome se potrošačima olakšava i izbor usluga popravka od drugih serviseri. Taj bi odabir posebno trebalo olakšati traženjem Europskog obrasca za informacije o popravlku ne samo od proizvođača, nego i od drugih serviseri, kao što su prodavatelj ili neovisni serviseri, ili pretraživanjem putem internetske platforme za popravlak. Budući da bi potrošači morali platiti popravlak, vjerojatno će usporediti različite opcije popravka kako bi odabrali najprikladnije usluge popravka za svoje potrebe. Stoga je vjerojatno da će se obratiti neovisnim serviserima u svojoj blizini ili prodavatelju prije nego što stupe u kontakt s proizvođačima koji se, na primjer, mogu nalaziti na većoj udaljenosti i čija bi cijena mogla biti viša zbog troškova prijevoza.
- (19) U skladu s Direktivom (EU) 2019/771 proizvođač bi trebao biti izuzet od obveze popravka ako je popravlak činjenično ili pravno nemoguć. Proizvođač, primjerice, ne

¹⁷ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka).

¹⁸ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 213, 12.5.2016., str. 1.).

bi trebao odbiti popravak iz isključivo ekonomskih razloga, kao što su troškovi rezervnih dijelova. U nacionalnom pravu kojim se provodi Direktiva (EU) 2019/771 ili prethodna Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹ već postoji kriterij nemogućnosti popravka kojeg primjenjuju nacionalni sudovi.

- (20) Kako bi se podigla razina osviještenosti potrošača o dostupnosti popravka, a time i vjerojatnost popravka, proizvođači bi trebali obavijestiti potrošače o postojanju te obveze. U informacijama bi trebalo navesti relevantnu robu obuhvaćenu tom obvezom, zajedno s objašnjenjem da se i u kojoj mjeri osigurava popravak te robe, na primjer putem podugovaratelja. Te bi informacije potrošaču trebale biti lako dostupne, jasne i razumljive te bi mu se trebale pružati i bez zahtjeva, te u skladu sa zahtjevima za pristupačnost iz Direktive 2019/882. Proizvođač može odlučiti o načinu na koji obavješćuje potrošača.
- (21) Kako bi potaknule popravak proizvoda, države članice trebale bi osigurati da na njihovu državnom području postoji barem jedna internetska platforma koja potrošačima omogućuje traženje odgovarajućih serviseri. Ta platforma može biti postojeća ili privatna platforma ako ispunjava uvjete utvrđene u ovoj Direktivi. Ta bi platforma trebala uključivati neovisne alate za usporedbu prilagođene korisnicima kojima se potrošačima pomaže da procjene i usporede prednosti različitih pružatelja usluga popravka, čime ih se potiče da odaberu popravak umjesto da kupuju novu robu. Iako je cilj te platforme olakšati potragu za uslugama popravka u odnosima između poduzeća i potrošača, države članice mogu proširiti njezino područje primjene i na odnose među poduzećima te na inicijative za popravak proizvoda koje predvode zajednice.
- (22) Države članice trebale bi osigurati da svi gospodarski subjekti koji mogu pružati usluge popravka u Uniji imaju jednostavan pristup internetskoj platformi. Države članice trebale bi moći slobodno odlučiti koji se serviseri mogu registrirati na internetskoj platformi ako se toj platformi može pristupiti pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima za sve serviseri u skladu s pravom Unije. Omogućivanje serviserima iz jedne države članice da se registriraju na internetskoj platformi u drugoj državi članici radi pružanja usluga popravka u područjima koja je potrošač pretraživao trebalo bi potaknuti prekogranično pružanje usluga popravka. Države članice trebale bi imati diskrecijsko pravo u pogledu načina popunjavanja internetske platforme, primjerice samoregistracijom ili izvlačenjem iz postojećih baza podataka uz pristanak serviseri, ili u pogledu odluke trebaju li registrirani subjekti platiti naknadu za registraciju koja pokriva troškove upravljanja platformom. Kako bi se zajamčio širok izbor usluga popravka na internetskoj platformi, države članice trebale bi osigurati da pristup internetskoj platformi nije ograničen na određenu kategoriju serviseri. Iako se nacionalni zahtjevi, primjerice u pogledu potrebnih stručnih kvalifikacija, i dalje primjenjuju, države članice trebale bi osigurati da je internetska platforma otvorena svim serviserima koji ispunjavaju te zahtjeve. Države članice također bi trebale moći slobodno odlučiti mogu li se i u kojoj mjeri inicijative za popravak proizvoda koje predvodi zajednica, kao što su kafići za popravak, registrirati na internetskoj platformi, uzimajući u obzir sigurnosna pitanja prema potrebi. Registracija na internetskoj platformi trebala bi uvijek biti moguća na zahtjev serviseri, pod uvjetom da ispunjavaju primjenjive zahtjeve za pristup internetskoj platformi.

¹⁹ Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu (SL L 171, 7.7.1999., str. 12.).

- (23) Države članice trebale bi osigurati da potrošači imaju jednostavan pristup internetskoj platformi koja im omogućuje da pronađu odgovarajuće usluge popravka svoje neispravne robe. Internetska platforma trebala bi biti dostupna i ranjivim potrošačima, uključujući osobe s invaliditetom, u skladu s primjenjivim pravom Unije koje se odnosi na pristupačnost.
- (24) Funkcija pretraživanja na temelju proizvoda može se odnositi na vrstu proizvoda ili robnu marku. Budući da serviseri ne mogu znati o kojem je točno nedostatku riječ prije podnošenja zahtjeva za popravak, dovoljno je da na internetskoj platformi pruže generičke informacije o ključnim elementima usluga popravka kako bi potrošači mogli odlučiti hoće li popraviti predmetnu robu, što se posebno odnosi na informacije o prosječnom vremenu za dovršetak popravka, dostupnosti privremene zamjenske robe, mjestu na kojem potrošač predaje robu na popravak i dostupnosti dodatnih usluga. Servisere bi trebalo poticati da redovito ažuriraju svoje informacije na internetskoj platformi. Kako bi se izgradilo povjerenje potrošača u usluge popravka dostupne na internetskoj platformi, serviseri bi trebali moći dokazati da poštuju određene standarde popravka.
- (25) Kako bi se olakšalo dobivanje Europskog obrasca za informacije o popravku, internetska platforma trebala bi uključivati mogućnost da potrošači taj obrazac izravno zatraže od serviseru putem internetske platforme. Ta bi se mogućnost trebala jasno prikazati na internetskoj platformi. U cilju povećanja informiranosti o nacionalnim internetskim platformama za popravak i lakšeg pristupa takvim platformama u cijeloj Uniji, države članice trebale bi osigurati da su njihove internetske platforme dostupne putem relevantnih nacionalnih internetskih stranica povezanih s jedinstvenim digitalnim pristupnikom uspostavljenim Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰. Kako bi se podigla razina osviještenosti potrošača o internetskoj platformi, države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće korake, primjerice navesti internetsku platformu na povezanim nacionalnim internetskim stranicama ili provoditi komunikacijske kampanje.
- (26) Kako bi se promicala održiva potrošnja robe u situacijama izvan odgovornosti prodavatelja, internetska platforma trebala bi promicati i robu koja podliježe obnovi kao alternativu popravku ili kupnji nove robe. U tu bi svrhu internetska platforma trebala uključivati funkcionalnost kojom se potrošačima omogućuje pronalaženje prodavatelja robe koja podliježe obnovi ili poduzeća koja kupuju neispravnu robu u svrhu obnove, posebno omogućivanjem funkcije pretraživanja po kategoriji proizvoda. Takvi prodavatelji robe koja podliježe obnovi ili kupci neispravne robe u svrhu obnove trebali bi imati pristup platformi na temelju istih načela i tehničkih specifikacija koja se primjenjuju na funkcionalnost popravka.
- (27) Komisija bi trebala omogućiti razvoj dobrovoljnog europskog standarda kvalitete za usluge popravka, primjerice poticanjem i olakšavanjem dobrovoljne suradnje u pogledu standarda između poduzeća, javnih tijela i drugih dionika ili izdavanjem zahtjeva za normizaciju europskim organizacijama za normizaciju. Europski standard za usluge popravka mogao bi povećati povjerenje potrošača u usluge popravka diljem Unije. Takav standard mogao bi uključivati aspekte koji utječu na odluke potrošača o popravku, kao što su vrijeme potrebno za dovršetak popravka, dostupnost privremene

²⁰ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

zamjenske robe, jamstva kvalitete kao što je komercijalno jamstvo za popravak i dostupnost pomoćnih usluga kao što su uklanjanje, ugradnja i prijevoz koje nude serviseri.

- (28) Kako bi se promicao popravak u okviru odgovornosti prodavatelja, kako je utvrđeno u Direktivi (EU) 2019/771, trebalo bi prilagoditi usklađene uvjete pod kojima se može izabrati između pravnih sredstava popravka i zamjene. Trebalo bi zadržati načelo utvrđeno u Direktivi (EU) 2019/771 da se pri određivanju primjenjivog pravnog sredstva u obzir uzme bi li zbog odabranog pravnog sredstva prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi u odnosu na drugu opciju. Potrošač i dalje ima pravo odabrati popravak umjesto zamjene, osim ako bi popravak bio nemoguć ili bi zbog njega prodavatelju nastali nerazmjerni troškovi u usporedbi sa zamjenom. Međutim, ako su troškovi zamjene veći ili jednaki troškovima popravka, prodavatelj bi uvijek trebao popraviti robu. Stoga potrošač može odabrati zamjenu kao pravno sredstvo samo ako je jeftinija od popravka. Direktivu (EU) 2019/771 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (29) Kako bi se omogućila provedba pravila utvrđenih u ovoj Direktivi putem predstavničkih tužbi, potrebno je izmijeniti Prilog I. Direktivi (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶. Kako bi nadležna tijela koja su imenovala njihove države članice surađivala i koordinirala djelovanja međusobno i s Komisijom i tako osigurala usklađenost s pravilima utvrđenima u ovoj Direktivi, potrebno je izmijeniti Prilog Uredbi 2017/2394 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷.
- (30) Kako bi se gospodarskim subjektima omogućila prilagodba, trebalo bi uvesti prijelazne odredbe koje se odnose na primjenu nekih članaka ove Direktive. Stoga bi se obveze popravka i pružanja povezanih informacija o toj obvezi trebale primjenjivati na ugovore o pružanju usluga popravka [24 mjeseca nakon stupanja na snagu]. Izmjena Direktive (EU) 2019/771 trebala bi se primjenjivati samo na ugovore o prodaji sklopljene [24 mjeseca nakon stupanja na snagu] kako bi se osigurala pravna sigurnost i prodavateljima osiguralo dovoljno vremena za prilagodbu izmijenjenim pravnim sredstvima za popravak i zamjenu.
- (31) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima¹⁸, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (32) Države članice ne mogu dostatno ostvariti cilj promicanja popravka robe koju kupuju potrošači kako bi se doprinijelo pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i istodobno osigurala visoka razina zaštite okoliša i potrošača. Nova nacionalna obvezna pravila kojima se promiče održiva potrošnja popravkom nedostataka izvan područja primjene Direktive (EU) 2019/771 vjerojatno će se razlikovati i dovesti do fragmentacije unutarnjeg tržišta. Države članice ne smiju izmijeniti potpuno usklađena pravila o nedostacima u okviru odgovornosti prodavatelja utvrđena u Direktivi (EU) 2019/771. Cilj ove Direktive može se zbog opsega i učinaka bolje ostvariti na razini Unije s pomoću potpuno usklađenih zajedničkih pravila kojima se promiče popravak unutar i izvan odgovornosti prodavatelja predviđene u Direktivi (EU) 2019/771. Unija stoga može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (33) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i slobode te se nastoji osigurati potpuno poštovanje članaka 16., 26., 37., 38. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Njome se doprinosi poboljšanju kvalitete okoliša u skladu s člankom 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima promicanjem održive potrošnje robe, a time i smanjenjem negativnih učinaka na okoliš zbog preuranjenog odlaganja popravljive robe. Ovom se Direktivom osigurava potpuno poštovanje članka 38. o zaštiti potrošača jačanjem prava potrošača u vezi s nedostacima koji su nastali ili su postali očiti izvan odgovornosti prodavatelja u skladu s člankom 10. Direktive (EU) 2019/771. Osigurava se i poštovanje slobode poduzetništva u skladu s člankom 16. Povelje Europske unije o temeljnim pravima zaštitom ugovorne slobode i poticanjem razvoja usluga popravka na unutarnjem tržištu. Ovom se Direktivom doprinosi integraciji osoba s invaliditetom u skladu s člankom 26. Povelje Europske unije o temeljnim pravima olakšavanjem pristupa internetskoj platformi za osobe s invaliditetom. Ovom se Direktivom putem učinkovitih sredstava za izvršavanje zakonodavstva nastoji osigurati potpuno poštovanje članka 47. o pravu na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet, svrha i područje primjene

1. Ovom se Direktivom utvrđuju zajednička pravila kojima se promiče popravak robe s ciljem doprinosa pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite potrošača i okoliša.
2. Direktiva se primjenjuje na popravak robe koju su potrošači kupili u slučaju nedostatka na robu koji se pojavi ili postane očit izvan odgovornosti prodavatelja u skladu s člankom 10. Direktive (EU) 2019/771.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „potrošač” znači potrošač kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive (EU) 2019/771;
2. „serviser” znači svaka fizička ili pravna osoba koja u vezi sa svojom trgovačkom, poslovnom, obrtničkom ili profesionalnom djelatnošću pruža uslugu popravka, uključujući proizvođače i prodavatelje koji pružaju usluge popravka te pružatelje usluga popravka, neovisno o tome jesu li povezani s takvim proizvođačima ili prodavateljima;

3. „prodavatelj” znači prodavatelj kako je definiran u članku 2. točki 3. Direktive (EU) 2019/771;
4. „proizvođač” znači proizvođač kako je definiran u članku 2. točki 42. Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode];
5. „ovlašteni predstavnik” znači ovlašteni zastupnik kako je definiran u članku 2. točki 43. Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode];
6. „uvoznik” znači uvoznik kako je definiran u članku 2. točki 44. Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode];
7. „distributer” znači distributer kako je definiran u članku 2. točki 45. Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode];
8. „roba” znači roba kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2019/771 osim vode, plina i električne energije;
9. „obnova” znači obnova kako je definirana u članku 2. točki 18. Uredbe [o ekološkom dizajnu za održive proizvode];
10. „zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka” znači zahtjevi u skladu s pravnim aktima Unije navedenima u Prilogu II. kojima se omogućuje popravak proizvoda, uključujući zahtjeve za jednostavnije rastavljanje, pristup rezervnim dijelovima te informacije i alate povezane s popravkom za proizvode ili posebne sastavne dijelove proizvoda.

Članak 3.

Razina usklađivanja

Države članice u svojem nacionalnom pravu ne smiju zadržati niti uvoditi odredbe koje odstupaju od onih utvrđenih u ovoj Direktivi.

Članak 4.

Europski obrazac za informacije o popravku

1. Države članice osiguravaju da, prije nego što se potrošač obveže ugovorom o pružanju usluga popravka, serviser potrošaču na zahtjev pruža Europski obrazac za informacije o popravku utvrđen u Prilogu I. na trajnom nosaču podataka u smislu članka 2. točke 11. Direktive (EU) 2019/771.
2. Serviseri koji nisu obuhvaćeni obvezom popravka iz članka 5. nisu obvezni pružati Europski obrazac za informacije o popravku ako ne namjeravaju pružiti uslugu popravka.
3. U tim slučajevima serviser može od potrošača zahtijevati da plati troškove potrebne za pružanje informacija navedenih u Europskom obrascu za informacije o popravku.
Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2011/83/EU, serviser obavješćuje potrošača o troškovima iz prvog podstavka prije nego što potrošač zatraži Europski obrazac za informacije o popravku.

4. U Europskom obrascu za informacije o popravku navode se sljedeći uvjeti popravka na jasan i razumljiv način:
- (a) identitet serviser;
 - (b) geografska adresa na kojoj serviser ima poslovni nastan te telefonski broj i e-adresa serviser te, ako postoje, druga sredstva internetske komunikacije koja potrošaču omogućuju da brzo i učinkovito stupi u kontakt i komunicira sa serviserom;
 - (c) roba koju je potrebno popraviti;
 - (d) priroda nedostataka i vrsta predloženog popravka;
 - (e) cijena ili, ako cijenu nije moguće razumno izračunati unaprijed, način na koji se cijena izračunava i najviša cijena popravka;
 - (f) procijenjeno vrijeme potrebno za dovršetak popravka;
 - (g) dostupnost privremene zamjenske robe za vrijeme popravka i eventualni troškovi privremene zamjene za potrošača;
 - (h) mjesto na kojem potrošač predaje robu na popravak,
 - (i) ako je primjenjivo, dostupnost dodatnih usluga, kao što su uklanjanje, ugradnja i prijevoz, koje nudi serviser i troškovi tih usluga, ako postoje, za potrošača.
5. Serviser ne smije mijenjati uvjete popravka navedene u Europskom obrascu za informacije o popravku u razdoblju od 30 kalendarskih dana od datuma na koji je taj obrazac dostavljen potrošaču, osim ako su se serviser i potrošač dogovorili drukčije. Ako je ugovor o pružanju usluga popravka sklopljen u roku od 30 dana, uvjeti popravka navedeni u Europskom obrascu za informacije o popravku čine sastavni dio tog ugovora.
6. Ako je serviser potrošaču dostavio potpun i točan Europski obrazac za informacije o popravku, smatra se da je ispunio sljedeće zahtjeve:
- (a) zahtjeve u pogledu informacija o glavnim značajkama usluge popravka utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (a), članku 6. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/83/EU i članku 22. stavku 1. točki (j) Direktive 2006/123/EZ;
 - (b) zahtjeve u pogledu informacija o identitetu serviser i podataka za kontakt utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (b) i članku 6. stavku 1. točkama (b) i (c) Direktive 2011/83/EU, članku 22. stavku 1. točki (a) Direktive 2006/123/EZ i članku 5. stavku 1. točkama (a), (b) i (c) Direktive 2000/31/EZ;
 - (c) zahtjeve u pogledu informacija o cijeni utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (c) i članku 6. stavku 1. točki (e) Direktive 2011/83/EU te članku 22. stavku 1. točki (i) i stavku 3. točki (a) Direktive 2006/123/EZ;
 - (d) zahtjeve u pogledu informacija o načinima izvršenja i vremenu potrebnom za obavljanje usluge popravka utvrđene u članku 5. stavku 1. točki (d) i članku 6. stavku 1. točki (g) Direktive 2011/83/EU.

Članak 5.

Obveza popravka

1. Države članice osiguravaju da proizvođač na zahtjev potrošača besplatno, u zamjenu za određeni novčani iznos ili u zamjenu za drugu vrstu naknade popravlja robu za

koju i u mjeri u kojoj postoje zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka u pravnim aktima Unije kako je navedeno u Prilogu II. Proizvođač nije obavezan popraviti takvu robu ako popravak nije moguć. Proizvođač može podugovarati popravak kako bi ispunio svoju obvezu popravka.

2. Ako proizvođač koji je obavezan izvršiti popravak u skladu sa stavkom 1. ima poslovni nastan izvan Unije, njegov ovlašteni predstavnik u Uniji ispunjava obveze proizvođača. Ako proizvođač nema ovlaštenog predstavnika u Uniji, uvoznik predmetne robe ispunjava obveze proizvođača. Ako nema uvoznika, distributer predmetne robe izvršava obvezu proizvođača.
3. Proizvođači osiguravaju da neovisni serviseri imaju pristup rezervnim dijelovima te informacijama i alatima povezanim s popravcima u skladu s pravnim aktima Unije navedenima u Prilogu II.
4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 15. radi izmjene Priloga II. ažuriranjem popisa pravnih akata Unije kojima se utvrđuju zahtjevi u pogledu mogućnosti popravka s obzirom na zakonodavne promjene.

Članak 6.

Informacije o obvezi popravka

Države članice osiguravaju da proizvođači informiraju potrošače o svojoj obvezi popravka u skladu s člankom 5. i pružaju informacije o uslugama popravka na lako dostupan, jasan i razumljiv način, primjerice putem internetske platforme iz članka 7.

Članak 7.

Internetska platforma za popravak i roba koja podliježe obnovi

1. Države članice osiguravaju da na njihovu državnom području postoji barem jedna internetska platforma koja potrošačima omogućuje pronalaženje serviseri. Ta platforma:
 - (a) uključuje funkcije pretraživanja robe, lokaciju usluga popravka, uvjete popravka, uključujući vrijeme potrebno za dovršetak popravka, dostupnost privremene zamjenske robe i mjesto na kojem potrošač predaje robu na popravak, dostupnost i uvjete pomoćnih usluga, uključujući uklanjanje, ugradnju i prijevoz koje nude serviseri, te primjenjive europske ili nacionalne standarde kvalitete;
 - (b) omogućuje potrošačima da putem platforme zatraže Europski obrazac za informacije o popravku;
 - (c) omogućuje serviserima da redovito ažuriraju podatke za kontakt i usluge;
 - (d) omogućuje serviserima da navedu da se pridržavaju primjenjivih europskih ili nacionalnih standarda kvalitete;
 - (e) omogućuje pristupanje putem nacionalnih internetskih stranica povezanih s jedinstvenim digitalnim pristupnikom uspostavljenim Uredbom (EU) 2018/1724;
 - (f) osigurava pristupačnost za osobe s invaliditetom.

2. Države članice osiguravaju da internetska platforma uključuje i funkciju pretraživanja prema kategoriji proizvoda kako bi se pronašli prodavatelji robe koja podliježe obnovi i kupci neispravne robe radi obnove.
3. Registracija na internetskoj platformi za servisere, kao i za prodavatelje robe koja podliježe obnovi i kupce neispravne robe za obnovu, dobrovoljna je. Države članice određuju pristup platformi u skladu s pravom Unije. Korištenje internetske platforme besplatno je za potrošače.

Članak 8.

Provedba

1. Države članice osiguravaju postojanje prikladnih i učinkovitih sredstava za osiguravanje usklađenosti s ovom Direktivom.
2. Sredstva navedena u stavku 1. uključuju odredbe kojima se omogućuje da jedno ili više tijela navedenih u nastavku, kako je određeno nacionalnim pravom, mogu pokrenuti postupak pred sudovima ili nadležnim upravnim tijelima države članice za osiguranje primjene nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva:
 - (a) javna tijela ili njihovi predstavnici;
 - (b) organizacije koje imaju legitiman interes za zaštitu potrošača ili okoliša;
 - (c) profesionalne organizacije s legitimnim interesom za djelovanje.

Članak 9.

Informiranje potrošača

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da su informacije o pravima potrošača na temelju ove Direktive i o načinima provedbe tih prava dostupne potrošačima, među ostalim na nacionalnim internetskim stranicama povezanim s jedinstvenim digitalnim pristupnikom uspostavljenim Uredbom (EU) 2018/1724.

Članak 10.

Obvezujuća narav

1. Ako ovom Direktivom nije predviđeno drukčije, ugovorne odredbe kojima se, na štetu potrošača, isključuje primjena nacionalnih mjera kojima se prenosi ova Direktiva, odstupa od njih ili mijenja njihov učinak nisu obvezujuće za potrošača.
2. Ova Direktiva ne sprečava serviseru da potrošaču nudi ugovorna rješenja koja nadilaze okvir zaštite predviđen u ovoj Direktivi.

Članak 11.

Sankcije

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju članaka 4., 5. i 6. te poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Države članice najkasnije 24 mjeseca od stupanja na snagu obavješćuju Komisiju o pravilima i mjerama iz stavka 1. te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 12.

Izmjena Direktive (EU) 2019/771

U članku 13. stavku 2. Direktive (EU) 2019/771 dodaje se sljedeća rečenica:

„Odstupajući od prve rečenice ovog stavka, ako su troškovi zamjene jednaki ili veći od troškova popravka, prodavatelj je dužan popraviti robu radi njezinog usklađivanja.”.

Članak 13.

Izmjena Direktive (EU) 2020/1828

U Prilogu I. Direktivi (EU) 2020/1828 dodaje se točka 67.:

„67. Direktiva (EU) xx/xx Europskog parlamenta i Vijeća od x. o zajedničkim pravilima za promicanje popravka robe i izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394, direktiva (EU) 2019/771 i (EU) 2020/1828 (SL L xx).”.

Članak 14.

Izmjena Uredbe (EU) 2017/2394

U Prilogu Uredbi (EU) 2017/2394 dodaje se sljedeća točka 27.:

„27. Direktiva (EU) xx/xx Europskog parlamenta i Vijeća od x. o zajedničkim pravilima za promicanje popravka robe i izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 te direktiva (EU) 2019/771 i (EU) 2020/1828 (SL L xx).”.

Članak 15.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od šest godina počevši od [mjesec dana od stupanja na snagu ovog akta]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od šest godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 5. i 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 16.

Prijelazne odredbe

1. Članak 5. stavci 1. i 2. te članak 6. ove Direktive ne primjenjuju se na ugovore o pružanju usluga popravka sklopljene prije [24 mjeseca nakon stupanja na snagu].
2. Članak 12. ove Direktive ne primjenjuje se na kupoprodajne ugovore sklopljene prije [24 mjeseca nakon stupanja na snagu].

Članak 17.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom najkasnije [24 mjeseca od njezina stupanja na snagu]. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

Države članice primjenjuju te mjere od [24 mjeseca od stupanja na snagu].
2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva te je obavješćuju o nacionalnim internetskim platformama za popravak i obnovu robe uspostavljenim u skladu s ovom Direktivom.

Članak 18.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 19.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik